

ností uznány neb úplnou žalobou před řádného soudce vzneseny, pomíjejí již tím, že tato lhůta prošla a není potřebí prohlášení společnosti. Z těchto ustanovení plyne zřejmč, že strany oné jednoroční lhůtě přiznaly výslovně povahu lhůty propadné, čímž vyloučily použití předpisů zákona, upravujících otázku promlčení, tudíž i onen § 19 (2). K tomu byly oprávněny, poněvadž § 166 zákona zachovává stranám při dopravním pojištění úplnou smluvní volnost. Z oněch ustanovení pojišťovacích podmínek vychází však také, že jest jednoroční lhůtu, na kterou nárok z pojišťovací smlouvy jest obmezen, počítati ode dne, kdy škodná událost nastala, nikoli teprve ode dne, kdy pojistník o škodě zvěděl. Ze zásady Šu 1489 obč. zák. nelze dovozovati opak proto, že nejde o lhůtu promlčecí, nýbrž propadnou. Také nelze za to míti, že se ustanovení smlouvy, že nároky poškozeného zanikají po roce, ať o poškození zví, neb nezví, přiči dobrým mravům. Pokud jde zejména o pojištění dopravní, není myslitelné, že by pojistník, zachovávaje péči řádného obchodníka (čl. 282 obch. zák.), do roka o osudu zboží nezvěděl. S druhé strany musí býti také pojišťovně dána možnost, aby v době co nejkratší po škodné události, kdy řádné vyšetření věci jest proveditelné, mohla práv svých hájiti. Proto námitce žalobcově, že by byla pojišťovna prosta vůbec závazků, kdyby pojistník zvěděl o škodě pozdě, čelí opět úvaha, že by pojišťovna byla zbavena po případě veškeré kontroly, kdyby pojistník teprve po dlouhé době škodu uplatňoval. Odvolací soud posoudil však také správně otázku solidárního závazku obou žalovaných, který právem vyloučil. V tom směru stačí poukázati k důvodům napadeného rozsudku, k nimž připojiti jest ještě toto: Dovolatel přehlíží, že dle celého stavu věci závazky obou žalovaných jsou různé povahy a že jich současná aktuelnost těžko jest myslitelná. Buď jest nárok oproti pojišťovně odůvodněn a pojišťovna k výplatě pojištěné částky povinna, ve kterémž případě by nevzešla žalobci do výše takto vyplacené částky vůbec žádná škoda, a musila by býti žaloba proti B. zamítnuta, i kdyby byla zanedbala péči řádného povozníka (čl. 380 obch. zák.). Anebo nárok proti pojišťovně ať již ze zavinění B. či z jiných příčin odůvodněn není a musí pak dojiti k zamítnutí žaloby proti L. Mohl by nastati ještě případ, že by skutečně vyplacenou částkou od pojišťovny nebyla úplně kryta škoda a že by B. byla vzhledem k porušení svých povinností zavázána k úhradě zbytků. Tu však co do tohoto zbytku nebyl by nijak opodstatněn nárok proti L. Z této úvahy plyne, že jde vlastně o dva paralelně a samostatně vedle sebe jdoucí nároky, respektive závazky, nikoli o totožný závazek obou žalovaných a jest již proto solidarita závazku toho vyloučena (§ 891 obč. zák.).

Čís. 4339.

Dopravní řád železniční.

Ztratí-li se pouze část přepravovaného zboží, má dráha právo odcítati zákonné kalo od celého úbytku na váze.

(Rozh. ze dne 5. listopadu 1924, Rv I 1199/24.)

Žalující firma zaslala drahou vagon žita v hrubé váze 17.420 kg. Při dojití na stanici určení bylo zjištěno manko 572 kg. Po podání žaloby o náhradu škody zaplatila dráha škodu až na 452 Kč 40 h, jež si srazila jako jednoprocentní kalo. Žalobě, omezené na 452 Kč 40 h procešní soud první stolice vyhověl, odvolací soud ji zamítl.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Dovolání vytýká rozsudku odvolacího soudu jenom nesprávné právní posouzení věci. Ačkoliv toho dovolání neuplatňuje, bylo nutno předem rozřešiti zásadní právní otázku, vztahuje-li se předpis Šu 87 žel. dopr. ř. i na případy, když se ztratí část přepravovaného zboží, čili, má-li dráha právo odečítati zákonné kalo od celého úbytku váhy, když — jako v tomto případě — zboží ubylo za přepravy více na váze, než činí zákonné kalo, při tom však není vyloučeno, že část úbytku má svou příčinu v přirozené povaze zboží. Nejvyšší soud odpovídá na tuto otázku kladně, neboť z doslovu čtvrtého odstavce Šu 87 žel. dopr. ř. a srovnání jeho s posledním odstavcem čl. 32 mezinárodní úmluvy vyplývá, že pouze při úplné ztrátě zboží nelze ničeho sraziti za ztrátu na váze, kdežto ztratila-li se jen část zboží, jest taková srážka přípustná. Nedalo by se také srovnati se všeobecnými zásadami Šu 84 žel. dopr. ř., že železnice neručí za škodu vzniklou za přepravy přirozenou povahou zboží, a prvního odstavce Šu 87 žel. dopr. řádu, že u zboží, které podle své přirozené povahy utrpí za přepravy zpravidla ztrátu na váze, jest ručení dráhy vyloučeno až do výše určitých normálních sazeb, kdyby v případech, kde úbytek na váze povstal dílem způsobem, za který dráha ručí, dílem přirozenou povahou zboží, dráha musila ručiti za obojí úbytek. Nelze-li použití Šu 87 žel. dopr. ř. zásadně vyloučiti, nelze dovolání žalobkynino uznati za odůvodněné. Jediná námitka, kterou žalobkyně vznesla proti srážce kala, že se totiž o náhradě škody vyrovnala s adjunktem státních drah Ludvíkem M-em jako zástupcem dráhy v ten rozum, že dráha nahradí celý úbytek váhy, jak bude zjištěn převážením na decimální váze u žalobkyně, odporuje skutkovému zjištění odvolacího soudu. Podle tohoto zjištění bylo ujednáno jenom, že se žito převáží na decimální váze, dráha uzná schodek, který se ukáže po novém vážení, a že to se nahradí, o právu dráhy na srážku kala nestala se však při tom zmínka. Názor žalující firmy, že by bez onoho ujednání byla měla nárok na náhradu nikoliv úbytku 572 kg novým vážením zjištěného, nýbrž na náhradu plných 3.295 kg, o které bylo méně naváženo na nespolehlivé staniční mostní váze, nemá v železničním dopravním řádě opory, tím méně ve všeobecných právních zásadách, dle nichž rozhoduje o výši náhrady jenom škoda skutečná, nikoliv však výsledek vážení na nespolehlivé váze, třebas byla váha ta váhou železniční. Proto rozhodl odvolací soud rozepři správně, vyloživ ono ujednání v ten smysl, že jím neměl býti odklizen spor o to, kolik váhy má dráha žalobkyni nahraditi, nýbrž pouze o to, co má býti za skutečnou váhu

zásilky při dojití jejím na stanici určení pokládáno. Právo železnice na srážku jednogrocentního kala dle § 87 žel. dopr. ř. nebylo tímto ujednáním dotčeno.

Čís. 4340.

Na státu nelze se domáhati náhrady škody, ježto bylo na Slovensku provedeno vypovězení z obce dříve, nežli bylo schváleno ministerstvem s plnou mocí pro Slovensko, nelze-li spatřovati v postupu úředních orgánů zaviněnou nezákonnost.

(Rozh. ze dne 5. listopadu 1924, Rv I 1346/24.)

Na základě rozhodnutí slúžnovského úřadu, potvrzeného županským úřadem, byl žalobce odstraněn postrkem z obce T. na Slovensku. Rozhodnutí ono bylo napotom zrušeno výnosem ministra s plnou mocí pro správu Slovenska. Žaloba proti československému eráru o náhradu škody byla zamítnuta soudy všech tří stolic. Nejvyšším soudem z těchto

důvodů:

Mylným jest náhled nižších stolic, že slovenská soudní praxe nepřijde proto v potaz, ježto případ stal se teprve po vydání ústavní listiny, která v Šu 92 žádá k ručení státu, by toto uloženo mu bylo zákonem. pod nímž prý rozuměti dlužno jen zákon v technickém smyslu. Jak Nejvyšší soud v rozhodnutí čís. sb. 4260 proti tomuto názoru odvolacího soudu podrobně provedl, dlužno pod výrazem »zákon« Šu 92 ústavní listiny rozuměti pro Slovensko i soudní praxi, mající tam moc zákona. Nicméně, zkoumá-li se žalobní nárok pod zorným uhlém této slovenské praxe, dojde se k výsledku, že odůvodněn není. Neboť praxe ta žádá, by nezákonný výkon, z kterého škoda vzešla, bylo přičítati orgánu, jenž jej předsevzal, k zavinění: nestačí tedy nezákonný výkon, není-li tu viny. Viny však tu není zejména, když nezákonnost má svůj důvod v mylném právním náhledu: »mylný« znamená nesprávný, ale založený přece v poctivém přesvědčení. Za to tedy žádného ručení není, byť mělo následky jakékoli. Zákon arcí může uložiti státu ručební povinnost i v tom případě, jako to učinil na př. v zákoně o náhradě nevinně odsouzených na rozdíl od zákona syndikátního, kde předpokládá nutně zavinění. Dle slovenské soudní praxe však stát ručí, jak řečeno, jen za škodu orgánem jeho při výkonu služby neb úřadu zaviněnou. V daném případě ovšem bylo županské rozhodnutí ze dne 4. listopadu 1920, na základě něhož byl žalobce z T. odeslán postrkem, :ozhodnutím ministra pro správu Slovenska ze dne 14. září 1922 zrušeno jako nepřípustné, což ve smyslu jeho důvodů je tolik jako nezákonné, byl tedy výkon dle právoplatného konečného rozhodnutí nezákonným, avšak, že by nezákonnost tu bylo úřadu přičítati k vině, naprosto z celého případu neplyne, neboť, přihlédne-li se zejména k důvodům županského